

Inauguracja działalności Wyższego Seminarium Duchownego w Kaliszu (4 listopada 1998)

Choć Kalisz jest stolicą diecezji dopiero od 8 lat to tradycje kształcenia wychowania kandydatów do kapłaństwa są w tym mieście znaczące bowiem tu na mocy postanowienia Synodu Archidiecezji Gnieźnieńskiej – do której wówczas należał Kalisz – odbytego 29 marca 1593 r. w Łowiczu abp Stanisław Karnkowski erygował seminarium, które umieścił w budynkach kolegium jezuickiego. Była to jedna z pierwszych tego typu placówek na terenie I Rzeczypospolitej. Została ona utworzona na mocy dekretu Soboru Trydenckiego z 15 lipca 1563 r. Seminarium archidiecezji gnieźnieńskiej działało w Kaliszu 28 lat. (20 czerwca 1621 roku dekretem prymasa Wawrzyńca Gembickiego zostało przeniesione do Gniezna).

Decyzją Rady Miejskiej Kalisza z dnia 17 lutego 1993 r. przekazano miejscowej diecezji działkę budowlaną o powierzchni około 1,77 ha przy ul. Złotej 144 wraz z zabudowaniami. Po notarialnym przejęciu nieruchomości przystąpiono do adaptacji obiektów na potrzeby seminarium – stanowią one około 1/5 obecnej substancji lokalowej. Niezbędne projekty i plany opracował inż. arch. Adam Gogolewski; nad rozwiązaniami konstrukcyjnymi pracował inż. Kazimierz Grzelak.

Wznoszenie nowego gmachu Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej – powołanego do istnienia przez ks. bpa. Stanisława Napierałę 10 czerwca 1993 roku – rozpoczęto 16 października 1993 roku – w piętnastą rocznicę wyboru Ojca Świętego. Przez pięć lat budowy uczelnia funkcjonowała w świadomości diecezjan głównie poprzez listy Biskupa Ordynariusza informujące o postępie prac czy potrzebach. Tempo robót było imponujące.

11 kwietnia 1994 roku podczas dorocznej pielgrzymki kapłanów i kleryków do sanktuarium św. Józefa Kaliskiego abp Jerzy Stroba dokonał aktu poświęcenia i wmurowania kamienia węgielnego. Jan Paweł II będąc w Kaliszu 4 czerwca 1997 r. poświęcił budynki. Działalność dydaktyczną zainaugurowano 4 listopada 1998 – w dniu św. Karola Boromeusza.

Do tej pory kaliscy alumni przygotowywali się do kapłaństwa w seminariach diecezji macierzystych, zaś szósty rok studiów odbywali wspólnie w pomieszcze-

niach klasztoru Ojców Jezuitów w Kaliszu. Począwszy od roku akademickiego 1996/7 wszyscy klerycy od I do V roku studiowali w Arcybiskupim Seminarium Duchownym i Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu. Od jesieni 1998 r. pierwszy i szósty rocznik rozpoczął formację w nowym gmachu.

Dzień 4 listopada 1998 roku (środa) stał się dla młodej kaliskiej diecezji pamiętną datą. Trwały ostatnie prace i ostatnie przygotowania koło i w seminarium. Spośród gości pierwsi przyjechali Holendrzy – hojni ofiarodawcy i przyjaciele Uczelni. W przeddzień inauguracji pojawił się wóz transmisyjny Radia Maryja, które prowadziło bezpośrednią transmisję uroczystości. Wieczorem przybył Nuncjusz Apostolski w Polsce ks. abp Józef Kowalczyk. Zawitali też klerycy II-V roku odbywający studia w Poznaniu. W środę od samego rana przybywało gości z każdą godziną. Witaił ich serdecznie ks. bp Stanisław Napierała.

Mszy św. koncelebrowanej, inauguracyjnej działalność Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej przewodniczył J. E. ks. abp Józef Kowalczyk.

Słowo powitania wygłosił ks. bp Stanisław Napierała. Podziękował on Bogu w Trójcy Świętej Jedyńemu, Panu wszelkiej wiedzy za to, że pozwolił zbudować, wyposażyć i zorganizować to seminarium. *Niech Bóg będzie uwielbiony w św. Józefie, Matłonku Maryi Dziewicy, Opiekunie Zbawiciela, naszym Patronie i Orędowniku, którego pomocy ciągle wzywaliśmy podczas budowy. Niech będzie uwielbiony Pan w ludziach, dzięki którym zbudowaliśmy to dzieło – powiedział.*

Wyrazy synowskiej czci i oddania skierował ks. biskup do Ojca św. Jana Pawła II, który przed rokiem gościł tu i dokonał poświęcenia obiektu, a na inaugurację działalności przesłał okolicznościowy telegram. (Treść depechy odczytał ks. bp. Teofil Wilski).

Następnie ks. bp S. Napierała powitał wszystkich zgromadzonych na uroczystości: przedstawiciela Ojca Świętego – księdza arcybiskupa Józefa Kowalczyka. Nuncjusza Apostolskiego w Polsce, Ordynariuszy sześciu diecezji – matek, z których powstała diecezja kaliska, pozostałych księży biskupów z kraju i zagranicy, przedstawicieli wyższych uczelni, władz państwowych i samorządowych, dobrodziejów seminarium, duchowieństwo oraz pozostałych gości.

Homilię głosił ks. bp Jan Szlaga z Pelplina – przewodniczący Rady Naukowej Episkopatu Polski. *Łączymy w seminarium – powiedział – cztery podstawowe zakresy, które oznaczają przygotowanie człowieka do tego, aby mógł podjąć dzieło apostołatu i ewangelizacji. Aby dołączył do tych, którzy są gotowi pójść na krańce świata i głosić Ewangelię – Dobrą Nowinę o zbawieniu, o Jezusie Chrystusie, o człowieku, który – choć umiera – ma szansę życia w Chrystusie Zmartwychwstałym. Te cztery zakresy formacji: 1) formacja ludzka, najczęściej będąca kontynuacją tej wcześniejszej domowej, wyniesionej z pierwszego, małego rodzinnego seminarium. Formacja intelektualna, która ma już za sobą przeróżne odslony. A potem formacja kapłańska, ta bardziej uduchowiona i wreszcie formacja duszpasterska, która ma na celu określenie kie-*

runku i sposobu obecności człowieka, który przyjmując kapłaństwo chce pomagać drugiemu człowiekowi w odnajdywaniu jego drogi życia.

Nawiązując do I czytania mszalnego o wyjściu Abrahama w drogę do Ziemi Obiecanej mówca stwierdził, że seminarium jest na pewno szkołą drogi, jaką trzeba odbyć w imię Pana. *Jest też drogą o tyle, że oznacza bliższe zjednoczenie z Tym, który sam będąc w drodze ukazywał Ojca, drogę do Jego miłości, której On był głosicielem i znakiem (...) Seminarium uczy drogi i przewodniczenia w drodze do Pana. Uczy, ażeby móc zrównać się z Tym, który sam jest Drogą, Prawdą i Życiem. (...) Przeżycie drogi (...) jest zadaniem, ale także ogromną radością dziękczynienia za to, że można być z Chrystusem w drodze, słyszeć Go, przetrwać radość płonącego serca i szybko zanieść Dobrą Nowinę innym, którzy na nią czekają.*

Mszy św. towarzyszyła piękna oprawa muzyczna w wykonaniu chóru kleryckiego pod kierunkiem ks. prof. Władysława Mrozińskiego.

Druga część uroczystości odbyła się w nowoczesnej, klimatyzowanej auli seminaryjnej zdolnej pomieścić 400 osób. Subtelna dekoracja podkreślała walory sali. W centrum obraz Wniebowzięcia NMP. Środek podium ozdobiono kompozycją kwiatową. W głębi po lewej stronie umieszczono napis: *Deo et Societati* stanowiący dewizę Uczelni, zaś stronę prawą wypełnił herb papieski.

Po odśpiewaniu pieśni *Gaude Mater Polonia* głos zabrał rektor seminarium ks. dr Jacek Plota. Stwierdził, że 4 listopada celowo wybrano na dzień inauguracji, gdyż chciano w ten sposób poprzez imienniny uczcić Ojca Świętego, który od początku jest związany z kaliskim seminarium.

Powitawszy gości ks. rektor zapoznał zebranych z życzeniami nadesłanymi na ręce biskupa Kaliskiego. Przedstawił też pokrótce dzieje kierowanej przez siebie placówki. Serdecznie podziękował władzom Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za zgodę na przyłączenie kaliskiego seminarium do tamtej uczelni. *Cieszy fakt – powiedział – że nasi alumni stają się studentami Uniwersytetu (...) a część naszych wykładowców nawet adiunktami.* Na zakończenie mówca podkreślił, że seminarium zawdzięcza swe istnienie ks. biskupowi S. Napierale, który od początku pasterzowania Kościołowi Kaliskiemu widział potrzebę utworzenia Seminarium i czynił wszystko, by ono jak najszybciej powstało. (...) *Pierwszy biskup kaliski jest i pozostanie na zawsze jako ten, który powołał, zbudował i zainaugurował działalność naszej Alma Mater. (...) Historia doceni wagę tego przedsięwzięcia.* – podsumował.

Po przemówieniu Rektora odbyła się immatrykulacja kleryków I roku. Najpierw złożyli oni przyrzeczenie realizować wzniesłe idee Uczelni i jak najlepiej przygotowywać się do pracy w Kościele Chrystusowym, po czym z rąk ks. bpa Ordynariusza otrzymali legitymacje studenckie.

Kolejną osobą zabierającą głos był ks. mgr Henryk Szymiec – dyrektor administracyjny a zarazem budowniczy obiektów. Przedstawił on historię budowy rozpoczętą na placu 1,77 ha powiększoną w drodze kolejnego zakupu o 3,5 ha. *Wznosi-*

liśmy to nasze Seminarium, w tych przecież niełatwych czasach, miłością, ofiarą i modlitwą Ludu Bożego całej diecezji. Staraliśmy się, jak najlepiej potrafiliśmy, zagospodarować każdy ofiarowany grosz, bo czuliśmy na nim oddech ciężkiej ludzkiej pracy, a niejednokrotnie i wyrzeczenia. – podkreślił.

Jako pierwszy z gości przemówił kard. Henryk Gulbinowicz. Wyraził on podziw, że w tak krótkim czasie diecezja kaliska dokonała tego imponującego dzieła.

Metropolita poznański abp Juliusz Paetz wskazał na swe osobiste związki z Kaliszem – zarówno z lat swej młodości, jak i obecnie. *Moja radość jest tym większa – powiedział – że pozostajemy we wspólnocie metropolitalnej. Łączy nas kościół Piotra i Pawła na Ostrowie Tumskim, łączy nas wspólnota seminarystyczna – i ta kaliska i poznańska – i zarysowuje się kolejna, nowa współpraca na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.*

Ordynariusz włocławski bp Bronisław Dembowski mówił o historycznych związkach Kalisza z Włocławkiem.

W imieniu bpa Józefa Koukla z Litomierzyc w Czechach przemówił ks. Marian Nowak. Wskazał on na brak księży w diecezji, w której pracuje. *Jest ich 7 razy mniej niż w archidiecezji poznańskiej choć obszarem są podobne.*

Kolejny mówca, prof. dr hab. Sylwester Dworacki, prorektor UAM stwierdził: *Jestem tu jako przedstawiciel uczelni, która tu wita swoich studentów.* Dodał, że Wydział Teologiczny, powołany 29 czerwca 1998 roku jest dwunastym wydziałem Uniwersytetu.

Z dłuższą mową wystąpił ks. Nuncjusz Józef Kowalczyk, który podkreślił dynamiczny rozwój sfery duchownej i struktury materialnej Kościoła w Polsce po zmianie granic diecezji dokonanej 25 marca 1992 r. Nawiązując do papieskiej homilii wygłoszonej przed kaliskim Sanktuarium św. Józefa w dniu 4 czerwca 1997 r. ks. arcybiskup zachęcał do podjęcia wysiłków intelektualnych i pastoralnych zmierzających do tworzenia kultury życia, promującego ewangeliczną wizję osoby ludzkiej i jej godności.

Przemówienia wygłosili ponadto: prodziekan Wydziału Teologicznego UAM ks. prof. Bogdan Poniży oraz doc. dr hab. Zbigniew Trybuła – prezes Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.

Spotkanie w auli zakończył bp S. Napierała, który podziękował wszystkim Gościom za obecność i za wkład w budowę seminarium. *Diecezja bez własnego Seminarium Duchownego – stwierdził – byłaby pozbawiona czegoś istotnego dla swej prawomocnej odrębności i partykularności, czegoś, co ma znaczny wpływ na jej życie i rozwój (...) Niech służy Bogu i społeczeństwu! Niech będzie też ośrodkiem kultury duchowej i źródłem apostołatu intelektualnego!*

Kaliszka Uczelnia pragnie uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności m.in. poprzez udostępnianie swych zbiorów bibliotecznych, publiczne wykłady oraz tworzenie środowiska intelektualnego. Jej dewizą jest bowiem *Deo et Societati.*